

Zpráva z mezioborového symposia s mezinárodní účastí Syndrom diabetické nohy 2012

V pátek 23. listopadu se uskutečnilo v Autoklubu v Praze 1 již jedenácté setkání zájemců o podiatrii na mezioborovém sympoziu s mezinárodní účastí Syndrom diabetické nohy 2012. Toto symposium pořádala již tradičně Podiatrická sekce České diabetologické společnosti společně s Centrem diabetologie IKEM a pod záštitou České chirurgické společnosti ČSL JEP. Účastnilo se ho téměř 200 posluchačů, program se skládal ze 14 přednášek odborníků internistů, chirurgů, protetiků, ortopedů, neurologů, infekcionistů, angiologů a také odborníků ze zdánlivě vzdálenějších oborů jako psychiatrie či ekonomie. Velice přínosná byla i posterová sdělení, z nichž 6 bylo vybráno k ústní prezentaci. O vzornou organizaci se postarala také již tradičně agentura Galén-Symposion.

Celé symposium se neslo v duchu nové skutečnosti - a to velké závažnosti problematiky vysokých amputací u pacientů s diabetem. Podle poslední statistiky Ústavu zdravotnických informací počet amputovaných pacientů s diabetem vzrostl v roce 2011 oproti roku 2010 o 1900 osob, z 10 408 amputovaných pacientů v roce 2011 mělo 38% vysokou amputaci nad kotníkem, která pacienta často invalidizuje. Životní prognóza pacientů po amputaci je podle statistiky Americké společnosti pro rakovinu horší než prognóza pacientů s některými typy nádorů jako rakovinou prsu, kolorektálním karcinomem či rakovinou prostaty a do pěti let přesahuje 70% osob. Vysoká mortalita těchto pacientů je přičítána zejména kardiovaskulárním onemocněním, na jejichž časnou prevenci je nutné se u pacientů se syndromem diabetické nohy zaměřit. Jak ukázala recentní studie ve Velké Británii, i v rámci poměrně jednotného systému zdravotní péče existují velké regionální rozdíly v incidenci vysokých amputací, které jsou přičítány podceňování závažnosti tohoto onemocnění jak pacienty, tak lékaři a také rozdílnou dostupností specializované podiatrické péče. Je známo, že např. závažná infekce syndromu diabetické nohy končí amputací v méně zkušených centrech až v 60%, zatímco ve specializovaných centrech pouze asi ve 20% případů.

Za podiatrickou sekci její předsedkyně zdůraznila možnost sledovat aktuality v podiatrii na webových stránkách www.diab.cz, kde je i např. seznam podiatrických ambulancí, který se bude do konce roku aktualizovat, pozvánka na certifikovaný kurz pro všeobecné sestry v podiatrii, které by od příštího roku měly mít možnost vykazovat speciální kód pro ošetření hyperkeratóz a preulcerosních lézí u rizikových pacientů s diabetem, a v neposlední řadě i návod na pořádání seminářů věnovaných moderní terapii syndromu diabetické nohy v nemocnicích léčících tyto pacienty (tyto semináře nabízí nemocnicím zdarma Podiatrická sekce ČDS). V posledním roce byla také obnovena možnost léčit těžkou ischemii dolních končetin u pacientů s diabetem novou metodou pomocí kmenových buněk z kostní dřeně, a to při splnění podmínek zveřejněných na stránkách Státního ústavu pro kontrolu léčiv dne 14. 6. 2012.

Zahraničním hostem byl na tomto sympoziu prof. Luigi Uccioli Říma, který se ve své přednášce zabýval problematikou ICHDK u diabetiků se selháním ledvin. Léčba těchto pacientů je dlouhodobá a mortalita vysoká, což u nich může negativně ovlivnit rozhodování o provedení revaskularizačních výkonů na dolních končetinách. perioperační mortalita by-passů na dolních končetinách se u těchto pacientů pohybuje mezi 2,4-13% a 26 - 59 % vysokých amputací je provedeno i navzdory předchozím by-passům. Proto se v Římě na pracovišti prof. Uccioliho dává u těchto pacientů přednost angioplastikám (PTA), po nichž bylo docíleno záchranu končetiny v průběhu 15 měsíců sledování u téměř 60% těchto polymorbidních velmi závažných pacientů, v průběhu studie zemřelo téměř 40% pacientů. Ve studii 510 osob s kritickou končetinovou ischemií a syndromem diabetické nohy, kterou prof. Uccioli se spolupracovníky publikovali v roce 2010 v *Diabetes Care*, byl signifikantní rozdíl v záchraně končetiny po dobu 20 měsíců u pacientů po PTA (70%) ve srovnání s pacienty bez PTA (48%), podobně vysoké amputace byly po PTA o 10% nižší (14 vs. 24%). Zajímavé bylo snížení jednoleté mortality u pacientů s kritickou končetinovou ischemií a renálním selháním po PTA (22 vs. 38%).

Ostatní velmi přínosná sdělení z této konference byla publikována v časopise Kazuistiky v diabetologii, Suplementum 2, 10, 2012. Všechna jsou zaměřena především na klinickou praxi, ať už lokální terapii s antimikrobiálním účinkem - srovnání efektu řízeného podtlaku, larvální léčby a ozónové terapie, tak infekční komplikace - antibiotická rezistence, pseudomembranózní kolitida, ischemii dolních končetin - nové metody endovaskulární revaskularizace a antiagregační terapie, na možnosti ortopedické protetiky a současný pohled na chirurgickou léčbu syndromu diabetické nohy a v neposlední řadě i na nutriční a psychické problémy pacientů se syndromem diabetické nohy. Rádi jsme si vyslechli informace o České podiatrické společnosti, která má téměř 400 členů z řad pedikérů, fyzioterapeutů, lékařů, obuvníků, protetiků a dalších odborníků a s níž by Podiatrická sekce ČDS měla navázat užší spolupráci při společné péči zejména o pacienty s rizikem syndromu diabetické nohy.

v Praze 26. 11. 2012

prof. MUDr. Alexandra Jirkovská, CSc.